

Супрунюк Ф.Ф.

Студент 4 факультету економіки та управління
Східноєвропейський національний університет

імені Лесі Українки, м. Луцьк

Науковий керівник: **Шостак Л.В.**

к.е.н., доцент кафедри економіки, безпеки
та інноваційної діяльності підприємства

Східноєвропейський національний університет
ім. Лесі Українки, м. Луцьк

УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ВИТРАТАМИ

За ринкових умов господарювання досягнення генеральної мети виробничого підприємства забезпечується більш деталізованими цілями, наприклад, зростанням прибутку (доходу). Ріст прибутковості роботи в цілому досягається шляхом росту обсягів реалізованої на ринку продукції, виготовленням продукції високої якості в передбачені договорами про поставки строки, мінімізацією (оптимізацією) витрат виробничих ресурсів, прискоренням строків освоєння нової техніки й ін.

Дослідження даного питання займалось багато вчених, зокрема Фішер, Нікшич, Д.О. Іванов, В.К. Козлов, Ф. Котлер, Н. Круминш, М.А. Окландер, Н.І. Чухрай та інші.

Взагалі логістичні операції визначають як витрати, які виникають в процесі здійснення логістичних операцій чи пов'язані з їх виконанням. Для характеристики витрат використовують абсолютні та відносні показники. Абсолютний показник - обсяг витрат обігу - представляє собою суму цих витрат в грошовому вираженні. Відносний показник - рівень витрат обігу розраховується як відношення суми витрат обігу до обсягу оптової реалізації продукції.

Витрати обігу торгівлі (distribution costs in wholesaling and retailing) - витрати, що характеризують у грошовій формі живу і матеріалізовану працю, вкладений в рух товарів від

постачальника до споживача. Витрати обігу торгівлі складаються з окремих статей витрат: на оплату праці торгових працівників, споживання виробниче в торгівлі та оплату послуг інших галузей народного господарства (транспорту, зв'язку, комунального господарства та ін). Витрати обігу торгівлі є основним чинником, що визначає рентабельність торгівлі і прибуток торговельних підприємств.

Витрати виробництва або виробничі витрати (manufacturing costs) - це сукупні витрати живої та уречевленої праці в процесі виробництва суспільного продукту; включають вартість спожитих засобів виробництва і всю заново створену вартість.

Транспортні витрати (transportation costs) - частка транспортно-заготівельних витрат; витрати на транспортування продукції від місць виробництва до безпосередніх споживачів, виконувану як транспортом загального користування, так і власним транспортом. Ці витрати включають оплату тарифів транспорту і різних зборів транспортних організацій, витрати на утримання власного транспорту, вартість навантажувально-розвантажувальних робіт, експедирування вантажів та ін. Транспортні витрати є додатковими витратами, пов'язаними з продовженням процесу виробництва у сфері обігу.

Витрати зберігання (storage costs) - різновид витрат обігу і логістичних витрат; витрати, пов'язані із забезпеченням збереження продукції. Вони є додатковими витратами, зумовленими продовженням процесу виробництва у сфері обігу, тобто мають продуктивний характер[2]. Для прийняття обґрунтованих рішень під час управління логістичною системою в складі загальних логістичних витрат слід враховувати також втрати прибутку від замороження матеріальних ресурсів, незавершеного виробництва, а також збиток від недостатнього рівня якості постачання, виробництва, дистрибуції готової продукції. Цей збиток зазвичай оцінюється як зменшення обсягу продажів, скорочення частки ринку, втрата прибутку, втрата клієнтів. Таким чином до складу логістичних витрат, крім фактичних, входять і витрати втрачених можливостей[1].

Витрати втрачених можливостей характеризують втрачену вигоду, пов'язані з тим, що обмежений обсяг ресурсів може бути використаний тільки певним чином, який забезпечує отримання прибутку[4].

Основна проблема, яка виникає під час виділення логістичних витрат полягає в тому, що традиційна бухгалтерська практика класифікації та обліку основних видів витрат, як правило, не містить адекватної інформації для ідентифікації витрат, пов'язаних з логістичними процесами. Причина полягає в тому, що традиційні системи обліку агрегують логістичні витрати в інші групи корпоративних витрат, що не дозволяє провести їх детальний аналіз, врахувати наслідки прийнятих управлінських рішень, а також їх вплив на загальну ефективність логістичної системи.

Для того щоб здійснювати будь-яке управління, в тому числі і логістичними витратами, керівництву слід мати у розпорядження достовірну інформацію, про структуру витрати, їх точну суму, та динаміку за певний період. І другим важливим фактором управління – це так званий оціночний підхід управління. Суть його полягає в забезпеченні достовірної, своєчасної та комплексної оцінки логістичних витрат підприємства з метою прийняття оптимальних управлінських рішень. Також виходячи з сучасних джерел досліджень логістичних витрат, що комплексно аналізують проблему застосування управління витратами можна виділити ще такі основні підходи:

1) Метод повних витрат (Absorption costing) – підхід до обліку та аналізу витрат, який передбачає облік витрат по підприємству або підрозділу в цілому, при чому враховуються як змінні, так і постійні витрати.

2) Метод змінних витрат (Direct costing) – облік витрат тільки за змінними витратами. Постійні ж витрати відносяться на період ведення діяльності. Використовується в першу чергу для прийняття короткострокових рішень.

3) Облік за нормативними витратами (Standard costing) – облік витрат, що встановлені нормативами з подальшим визначенням відхилень фактичних показників.

4) Облік витрат за видами діяльності (Activity-based costing, ABC) – формування центрів витрат на основі видів діяльності та відповідний деталізований облік і аналіз.

5) Target Costing і Kaizen costing – два пов’язані підходи, що включають у себе відповідно планування витрат та постійне вдосконалення процесів з метою їх зменшення за умови створення цінності для споживачів та достатнього прибутку для компанії[3].

Всі ці методи можна охарактеризувати за важливими, для прийняття рішень, критеріями:

- сфера діяльності;
- точність інформації;
- складність реалізації;
- необхідність перебудови системи управління логістикою.

Отже ефективне управління логістичними витратами передбачає організацію дієвої системи їх контролю та буде реалізоване у випадку дотримання усіх вище названих факторів та наявності попередньої інформації для прийняття правильного рішення.

Список використаних джерел:

1. Лотиш О. Управління логістичними витратами на підприємстві / О. Лотиш // Економічний аналіз. – 2008. – № 2. – С. 240–243.
2. Логістичні витрати [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://studme.com.ua/1061120714275/logistika/logisticheskie_izderzhki.htm.
3. Холод Б. І. Методи управління логістичними витратами металургійних підприємств / Б. І. Холод, О. М. Зборовська // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2011. – № 1 (9). – С. 117 – 122.
4. Megos.org.ua. Управління логістичними витратами. [Електронний ресурс] / Megos.org.ua – Режим доступу до ресурсу: <http://www.megos.org.ua/logistyka.12.4.html>.

Федь О. О.

Студент Східноєвропейський національний
університет ім. Лесі Українки, м. Луцьк,

Науковий керівник: **Скорук О. В.**

К.е.н., доцент Східноєвропейський національний
університет ім. Лесі Українки, м. Луцьк

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах господарювання безпечна діяльність вітчизняних підприємств залежить від інформаційно-аналітичного забезпечення. Питання створення та розвитку інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки все ще залишається малодослідженим. Отримання підприємствами необхідної їм інформації через відсутність певних правових норм, методи інформаційно-аналітичної роботи є основним засобом формування інформаційних ресурсів. Тому з’ясування сутності «інформаційно-аналітичного забезпечення» та необхідність створення нової моделі інформаційної підтримки управління безпекою підприємств визначають актуальність дослідження.

Проблему інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств вивчали такі дослідники: П. Г. Азіков, С. В. Бадлуєва, К. М. Білов, К. П. Друкер, О. В. Куліна, Б. В. Райан, Дж. Ріс, Дж. Фостер, Р. М. Антоні та інші.

Проведений аналіз публікацій показав, що сьогодні не існує єдиного погляду до розуміння сутності поняття «інформаційно-аналітичне забезпечення фінансово-економічної